

Recenzija učnega gradiva: **MESSAGES 1**

Recenzent/-ka: **dr. Slavko Cvetek**, Univerza v Mariboru, pedagoška fakulteta

Podpisani sem bil zaprosen, da podam svoje mnenje o učbeniškem gradivu Messages 1 (učbenik, delovni zvezek) avtorjev Diane Goodey in Noela Goodeyja z vidika njegove primernosti za uporabo pri pouku angleščine v šestem razredu 9-letne osnovne šole. Skladno z dogovorom vsebuje strokovna ocena naslednje elemente:

1. presoja splošne všečnosti gradiva
2. presoja splošne ustreznosti besedil in nalog
3. presoja ustrezne razporeditve ciljev in vsebin glede na učni načrt
4. smiselnost slovenjenja navodil v učbeniku oz. delovnem zvezku

Skladno z naravo postopka izdelave strokovne ocene bom najprej navedel nekaj osnovnih podatkov in ugotovitev o gradivu. Predloženo učbeniško gradivo bom nato ocenil z vidika njegove skladnosti s sodobnimi spoznanji stroke oz. strok, ki opredeljujejo področje poučevanja angleščine kot tujega jezika v šoli, in nato še z metodično-didaktičnega vidika.

Ob tem pripominjam, da sem v presojo prejel le prvega (Messages 1) od skupaj štirih nivojev programa za poučevanje oz. učenje angleščine, kar pomeni določeno omejitev pri izdelavi strokovne ocene. Ne glede na to pa je mogoče na osnovi predloženega gradiva ugotoviti ključne značilnosti učbeniškega gradiva tako glede konceptualne zasnove kot glede njegove vsebinske in organizacijske ter oblikovne strukture.

Osnovne ugotovitve o učbeniku in delovnem zvezku

Učbenik Messages 1 pomeni prvo od skupaj štirih stopenj učbeniškega gradiva za učenje angleščine na predmetni stopnji osnovne šole in naj bi se, kot predpostavlja slovenski izdajatelj, uporabljal za pouk angleškega jezika v 6. razredu 9-letne osnovne šole. Kot navaja britanski založnik (Cambridge University Press), naj bi učno gradivo v Messages 1 (skupaj z delovnim zvezkom) zadoščalo za 80–90 ur dela v razredu. To je, če upoštevamo ostale aktivnosti v skladu z učnim načrtom, povsem zadostna količina učnega gradiva.

Učbenik Messages 1 predvideva, da so se učenci v šoli določen čas že učili angleški jezik oz. da imajo določeno predznanje, zato je prvi modul v učbeniku (Facts) namenjen tudi ponavljanju in utrjevanju predhodno pridobljenega znanja (splošno besedišče, črke, številke, osnovne govorne spretnosti, npr. pripovedovanje o sebi). Za učence, ki so imeli predmet angleški jezik že v prvih dveh letih druge triade (in so pri tem uporabljali katerega od številnih za ta nivo prilagojenih učbenikov), pomeni ta modul ustrezen prehod v snov, ki jo vsebuje učbenik Messages 1.

Vsebina učbenika Messages 1 je organizirana v šest zaključenih in med seboj povezanih modulov, ki pomenijo vmesni okvir med enotami in učbenikom kot celoto. Vsak od šestih modulov je sestavljen iz dveh vsebinsko in tematsko zaokroženih enot in posebne enote, ki je namenjena (samo)preverjanju znanja in utrjevanju naučenega. V enotah so smiselno (koherentno) in pregledno zastopane jezikovne strukture (slovnica), besedišče z izgovarjavo in jezikovne spretnosti. Na koncu učbenika najdemo indeks slovničnih struktur, indeks komunikacijskih funkcij, seznam besed z izgovarjavo, napotke za črkovanje in še nekaj malenkosti, ki za oceno učbeniškega gradiva niso pomembne.

Delovni zvezek (Workbook) sledi strukturi učbenika (konkretno posameznim korakom v vsaki od dvanajstih enot) ter vsebuje vaje in naloge za utrjevanje snovi (predvsem jezikovnih struktur in besedišča). Delovni zvezek po vsebini in obliki ustreza in ne odstopa od delovnih zvezkov, ki jih vsebujejo učbeniški kompleti drugih uveljavljenih založb. Posebej bi veljalo omeniti le t. i. učni dnevnik (Learning diary) na koncu vsake enote, ki je namenjen učenčevi samooceni doseženega jezikovnega znanja, ter kratko in pregledno slovnično razlago (Grammar notes). Delovni zvezek na splošno ocenjujem kot ustrezen in se z njim v nadaljevanju ne bom več ukvarjal.

Učbenik Messages 1 je na splošno všečen in pripraven za uporabo (natančnejšo oceno bo mogoče podati šele potem, ko bo učbenik že nekaj časa v uporabi in bo o tem mogoče zbrati podatke neposredno od učencev in učiteljev). Odlikuje ga urejena in pregledna vsebinska struktura, tudi oblikovno (izbira črk, simbolov in slikovnega gradiva) je ustrezen. Gre za profesionalni izdelek, ki ustreza kriterijem in normativom, ki veljajo v stroki.

Ocena skladnosti učnega gradiva s sodobnimi spoznanji stroke

Učbenik Messages 1 temelji na komunikacijskem pristopu, ki daje glavni poudarek uporabi jezika oz. komuniciranju in danes velja v svetu za normo, tudi kar zadeva zasnovo in strukturo učbenikov za pouk tujih jezikov. Konceptualna zasnova učbenika je skladna s splošnimi cilji predmeta, kot jih vsebuje veljavni učni načrt. Enako velja za strukturo in vsebino učbenika, za katero je značilen t. i. multisilabus oz. silabus, v katerem so združene in medsebojno povezane vsebine, namenjene učenju in utrjevanju znanja jezikovnih sistemov (slovnica, besedišče z izgovarjavo), razvijanju jezikovnih spretnosti (poslušanje, branje, govorjenje, pisanje), ob tem pa tudi razvijanju sposobnosti učenja (Study skills), samoocenjevanju oz. samovrednotenju doseženega znanja in usposobljenosti (Progress check) ter, na koncu, spodbujanju uporabe doseženega znanja in usposobljenosti skozi pisanje krajših opisnih sestavkov.

Ocenjujem, da je učbenik Messages 1 po zasnovi, strukturi in vsebini skladen s sodobnimi spoznanji strok, ki opredeljujejo predmetno področje angleškega jezika, in kot tak primeren za poučevanje angleščine v šestem razredu 9-letne osnovne šole.

Ocena metodično-didaktične ustreznosti

Vsak od šestih modulov učbenika Messages 1 se začne s kratkim opisom ciljev, ki naj bi jih učenci dosegli. Jasno je razviden pristop avtorjev, v katerem je učenje oz. usvajanje jezikovnih sistemov (slovnica, besedišče) sredstvo za razvijanje jezikovnih spretnosti. Podobno velja tudi za strukturo posameznih enot, ki so notranje razdeljene na korake.

Vsaka od 12 enot (Unit) ima enako osnovno strukturo. V prvem delu enote je v treh zaokroženih delih oz. korakih (Step 1, Step 2, Step 3) predstavljena nova snov (slovnica, besedišče), ki je, kot je to v sodobnem tujejezikovnem poučevanju običaj in norma, predstavljena v kontekstu besedil za poslušanje in/ali branje, vse to pa spremlja obilica slikovnega gradiva. Na koncu »predstavitvenega« dela (Presentation) posameznega koraka (Step) je v zgoščeni obliki (formula, substitucijska tabela) predstavljena slovnica, ki tako pomeni prehod v del enote oz. koraka, ki je namenjen utrjevanju jezikovnih struktur (t. i. naloge manipulativnega tipa) in njihovi uporabi za različne jezikovne namene oz. funkcije (govorjenje, branje, pisanje), pri čemer je v zadnjem delu enote posameznega koraka poudarek namenjen povezovanju jezikovnih spretnosti (npr. pisanju in govorjenju). Kot lahko ugotovimo, je poučevanje oz. učenje slovnice zasnovano na induktivno-deduktivnem pristopu, pri katerem učenci novo jezikovno strukturo najprej spoznajo v kontekstu (induktivno), zatem razumejo oz. usvojijo jezikovna načela (dedukcija), ki veljajo za določeno

jezikovno strukturo, ter nato s smiselno (od lažjega k težjemu) povezanimi jezikovnimi vajami oz. nalogami uporabljajo nove jezikovne strukture za doseganje ustreznih jezikovnih funkcij in razvijanje jezikovnih spretnosti.

Kar zadeva slovnico oz. razvrstitev slovničnih struktur v učbeniku Messages 1, se kot možni problem kaže le uvrstitev preteklega časa (Past simple) v ta nivo. Veljavni učni načrt za drugo triado 9-letne osnovne šole namreč ne predvideva, da bi se učenci na tej stopnji usposobili za uporabo preteklega časa. Res pa je tudi, da se pretekli čas pojavlja tudi na prvem nivoju učbenika Cambridge English for Schools, ki je potrjen in se uporablja na številnih šolah, zato navedeno dejstvo najbrž ne pomeni ovire za potrditev učbenika. Z vidika učiteljeve odgovornosti za uspešen pouk in doseganje učnih ciljev ter učiteljeve avtonomije pri izbiri učnih sredstev bo ta značilnost učbenika najbrž le eden od kriterijev za presojo oz. odločitev o uporabi učbeniškega kompleta Messages 1.

V drugem delu posamezne enote (Unit) najdemo daljša besedila za branje in/ali poslušanje, namenjena utrjevanju znanja in spretnosti. Teme so skladne s predlaganimi okvirnimi temami, ki jih vsebuje veljavni učni načrt. Vsebine so primerne starosti učencev in se nanašajo na različna področja njihovega življenja, dela in zabave oz. prostega časa. Kulturnim vidikom obravnavanih tem in medpredmetnemu povezovanju je namenjenega dovolj prostora. Dodatne jezikovne vaje in besedila z različnimi nalogami služijo nadgrajevanju doseženega znanja, seznanjanju učencev s kulturnimi značilnostmi angleško govorečih narodov ter medpredmetnemu povezovanju.

Na osnovi zgoraj navedenega lahko ocenim, da so besedila in naloge, ki jih vsebuje učbenik Messages 1, ustrezni; enaka ugotovitev velja za razporeditve ciljev in vsebin glede na učni načrt.

Za konec še mnenje glede smiselnosti slovenjenja navodil v učbeniku oz. delovnem zvezku. Kar zadeva delovni zvezek, bi slovenjenje navodil vsekakor toplo priporočal, saj je delovni zvezek namenjen predvsem za samostojno učenčovo uporabo. Kar zadeva slovenjenje navodil v učbeniku, se zdi to primerno in priporočljivo predvsem za prvi nivo, torej Messages 1. Seveda pa zaradi drugih s tem povezanih razlogov (npr. finančni vidik) takšnega priporočila ni smiselno postaviti kot zahtevo.

SKLEPNA UGOTOVITEV IN OCENA

Na podlagi opravljene strokovne ocene učbeniškega gradiva Messages 1 (učbenik, delovni zvezek) z vidika njegove primernosti za uporabo pri pouku angleščine v 6. razredu 9-letne osnovne šole ugotavljam, da gradivo v celoti izpolnjuje kriterije, ki so navedeni kot osnova za izdelavo ocene, in ga zato ocenjujem kot ustrezno ter ga priporočam v potrditev.

Avtor strokovne ocene:
doc. dr. Slavko Cvetek

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.